

**Določila glede kaznivih dejanj,
ki so pridržana Kongregaciji za nauk vere**

PRVI DEL

Materialna določila

Čl. 1

§ 1. Kongregacija za nauk vere v skladu s čl. 52 apostolske konstitucije *Pastor Bonus* in v skladu s čl. 2 § 2 obravnava kazniva dejanja zoper vero in druga hujša kazniva dejanja zoper moralo ali obhajanje zakramentov, razgláša ali nalaga kanonične kazni po določbi splošnega ali lastnega prava, razen kar spada pod pristojnost Apostolske penitenciarije in upoštevajoč *Agendi ratio in doctrinarum examine*.

§ 2. Glede kaznivih dejanj iz § 1, ima Kongregacija za nauk vere, po predhodnem pooblastilu svetega očeta pravico soditi kardinale, patriarhe, nuncije Apostolskega sedeža, škofo in druge fizične osebe, po kan. 1405 § 3 ZCP in kan. 1061 ZKVC.

§ 3. Kongregacija za nauk vere obravnava pridržana kazniva dejanja iz § 1 v skladu z naslednjimi členi.

Čl. 2

§ 1. Kazniva dejanja zoper vero iz čl. 1 so krivoverstvo, odpadništvo in razkolništvo, v skladu z določili kann. 751 in 1364 ZCP ter kann. 1436 in 1437 ZKVC.

§ 2. V primerih iz § 1 ja naloga ordinarija ali hierarha, po določilu prava voditi sodni postopek na prvi stopnji ali izdati odločbo mimo sodbe, ob čemer mora biti zagotovljena pravica do priziva ali pritožbe na Kongregacijo za nauk vere.

§ 3. V primerih iz § 1 lahko ordinarij ali hierarh, po določilu prava izobčenje latae sententiae ali višje izobčenje na primeren način objavita na zunanjem področju.

Čl. 3

§ 1. Hujša kazniva dejanja zoper svetost najsvetejše daritve in zakramenta evharistije, pridržana Kongregaciji za nauk vere, so:

- 1) Jemanje in hranjenje s svetoskrunskim namenom ali skrunjenje posvečenega kruha in vina, po kan. 1382 § 1 ZCP in kan. 1442 ZKVC;
- 2) Poskus izvršitve liturgičnega opravila evharistične daritve, po kan. 1379 § 1, tč. 1 ZCP;
- 3) Simulacija liturgičnega opravila evharistične daritve, po kan. 1379 § 5 ZCP in kan. 1443 ZKVC;
- 4) Somaševanje pri evharistični daritvi skupaj z duhovniki tistih cerkvenih skupnosti, ki nimajo apostolskega nasledstva in ne priznavajo zakramentalnega dostojanstva duhovniškega posvečenja in je prepovedano po kan. 908 ZCP in kan. 702 ZKVC, po kan. 1381 ZCP in kan. 1440 ZKVC.

§ 2. Kongregaciji za nauk vere je pridržana tudi obravnava kaznivega dejanja posvetitve ene same podobe ali obeh s svetoskrunskim namenom in sicer med evharistično daritvijo ali zunaj nje, po kan. 1382 § 2 ZCP.

Čl. 4

§ 1. Hujša kazniva dejanja proti svetosti zakramenta pokore in sprave, pridržana Kongregaciji za nauk vere, so:

- 1) Odveza soudeleženca pri grehu zoper šesto Božjo zapoved, po kan. 1384 ZCP in 1457 ZKVC;
- 2) Poskus podelitve zakramentalne odveze ali nedovoljeno prejetje zakramentalne spovedi po kan. 1379 § 1, tč. 2 ZCP;
- 3) Simuliranje zakramentalne odveze po kan. 1379 § 5 ZCP in kan. 1443 ZKVC;
- 4) Zapeljevanje h grehu proti šesti Božji zapovedi pri sami spovedi, ob priložnosti ali pod pretvezo spovedi, katerega cilj je grešiti s tem spovednikom po kan. 1385 ZCP in kan. 1458 ZKVC;
- 5) Neposredna in posredna kršitev spovedne molčečnosti po kan. 1386 § 1 ZCP in kan. 1456 1 ZKVC;
- 6) Snemanje s kakršnikoli tehničnim sredstvom ali objavljane v sredstvih družbenega obveščanja s hudobnim namenom, kar govorita spovednik ali spovedanec med resnično ali lažno zakramentalno spovedjo po kan. 1386 § 3 ZCP.

§ 2. V primerih kaznivih dejanj, po § 1, ni dovoljeno nikomur razkriti imena tožnika ali spovedanca niti obtožencu niti njegovemu zagovorniku, razen če tožnik ali spovedanec izrecno privoli; posebej skrbno se pretehta verodostojnost tožnika in se za vsako ceno izogiba nevarnosti kršitve spovedne molčečnosti, hkrati pa se zagotavlja obtoženčeva pravica do obrambe.

Čl. 5

Kongregaciji za nauk vere je pridržano tudi hujše kaznivo dejanje poskusa duhovniškega posvečenja žensk:

- 1) Če je tisti, ki poskuša podeliti sveti red ali ženska, ki poskuša sveti red prejeti, vernik, ki ga veže ZCP, ga zadene vnaprej izrečeno izobčenje, katerega oprostitev je po kan. 1379 § 3 ZCP pridržana Apostolskemu sedežu;
- 2) Če je tisti, ki poskuša podeliti sveti red ali ženska, ki poskuša sveti red prejeti, vernik, ki ga veže ZKVC, se kaznuje z višjim izobčenjem, katerega oprostitev je pridržana Apostolskemu sedežu.

Čl. 6

Hujša kazniva dejanja zoper moralo, pridržana sodbi Kongregacije za nauk vere, so:

- 1) Kaznivo dejanje zoper šesto Božjo zapoved, ki ga stori klerik z osebo mlajšo od osemnajst let ali z duševno moteno osebo; nevednost ali zmota klerika glede starosti mladoletnika ni olajševalna ali oprostilna okoliščina;
- 2) Pridobivanje, posedovanje, razstavljanje ali širjenje pornografskih slik oseb, mlajših od osemnajst let, ki ga klerik izvaja zaradi poželenja ali dobička na kakršenkoli način in s katerim koli sredstvom.

Čl. 7

Tisti, ki stori kazniva dejanja, navedena v čl. 2-6, se po potrebi kaznuje poleg kazni, ki jo za posamezna kazniva dejanja določata ZCP in ZKVC ter ta Določila, še s pravično kaznijo glede na težo kaznivega dejanja; če je klerik, se lahko kaznuje tudi z odslovitvijo ali odstavitvijo iz kleriškega stanu.

Čl. 8

§ 1. Kazenski postopki v zvezi s kaznivimi dejanji, ki so pridržana Kongregaciji za nauk vere, zastarajo po dvajsetih letih.

§ 2. Zastaralni rok začne teči v skladu s kan. 1362 § 2 ZCP in kan. 1152 § 3 ZKVC. V primeru kaznivega dejanja iz čl. 6, št. 1 pa zastaralni rok začne teči na dan, ko mladoletnik dopolni osemnajst let.

§ 3. Kongregacija za nauk vere ima pravico, da ukine zastaralni rok za vse posamezne primere pridržanih kaznivih dejanj, tudi če gre za kazniva dejanja, storjena pred začetkom veljavnosti teh Določil.

DRUGI DEL

Postopkovna določila

Naslov I

Pristojnost sodišča

Čl. 9

§ 1. Kongregacija za nauk vere je Vrhovno apostolsko sodišče za latinsko Cerkev in za katoliške Cerkve vzhodnega obreda pri presojanju kaznivih dejanj, opredeljenih v prejšnjih členih.

§ 2. To vrhovno sodišče poleg kaznivih dejanj, ki so mu pridržana, presoja tudi druga kazniva dejanja, za katera je storilec obtožen zaradi osebne povezanosti in soudeležnosti.

§ 3. Kazniva dejanja, ki so pridržana temu vrhovnemu sodišču, se obravnavajo v sodnem postopku ali z odločbo mimo sodbe.

§ 4. Sodbe tega vrhovnega sodišča, izrečene v mejah njegove pristojnosti, ne potrebujejo potrditve od papeža.

Čl. 10

§ 1. Kadar ordinarij ali hierarh dobi vsaj verjetno sporočilo o hujšem kaznivem dejanju, naj po opravljeni predhodni preiskavi v skladu s kann. 1717 ZCP in 1468 ZKVC obvesti Kongregacijo za nauk vere, ki, če zaradi posebnih okoliščin zadeve ne pridrži zase, ordinariju ali hierarhu naroči nadaljnji postopek.

§ 2. V pristojnosti ordinarija ali hierarha je, da od začetka predhodne preiskave uvede kar je določeno v kan. 1722 ZCP ali kan. 1473 ZKVC.

§ 3. Če je zadeva neposredno predložena kongregaciji, ne da bi bila opravljena predhodna preiskava, lahko predhodne postopke, za katere je po splošnem pravu odgovoren ordinarij ali hierarh, opravi sama kongregacija, ki to stori neposredno ali preko delegata.

Čl. 11

Kongregacija za nauk vere lahko v primeru kaznivih dejanj, ki so ji pridržana, brez poseganja v pravico do obrambe, popravi dejanja, če so bili kršeni predvsem postopkovni zakoni.

Naslov II

Sodni postopek

Čl. 12

§ 1. Sodniki tega vrhovnega sodišča so po samem pravu člani Kongregacije za nauk vere.

§ 2. Sodišču predseduje, kot prvi med enakimi, perfekt Kongregacije in v primeru nezasedenosti te funkcije ali prefektove zadržanosti pa njegovo službo opravlja tajnik kongregacije.

§ 3. Prefekt kongregacije je pristojen za imenovanje drugih sodnikov.

Čl. 13

Na vseh sodiščih lahko v primerih, ki jih omenjajo ta Določila, veljavno opravljajo funkcijo:

- 1) Sodnika in pravdnika samo duhovniki z doktoratom ali vsaj magisterijem iz kanonskega prava, dobre morale, ki se posebej odlikujejo po preudarnosti in pravnih izkušnjah;
- 2) Notarja in kanclerja samo duhovniki, ki so neoporečni in niso sumljivi;
- 3) Odvetnika in zastopnika verniki, ki imajo doktorat ali vsaj magisterij iz kanonskega prava in jih potrdi predsednik sodnega zbora.

Čl. 14

V posebnih primerih lahko Kongregacija za nauk vere podeli spregled od zahteve po duhovništvu.

Čl. 15

Predsednik sodišča ima, potem, ko je slišal pravdnika, isto oblast kot v čl. 10 § 2.

Čl. 16

§ 1. Po koncu preiskav na nekem drugem sodišču naj se vse sodne akte po službeni dolžnosti čim prej izročijo Kongregaciji za nauk vere.

§ 2. Obtoženec in pravdnik vrhovnega sodišča Kongregacije za nauk vere lahko vložita pritožbo v nujnem roku šestdesetih uporabnih dni od objave prvostopenjske sodbe.

§ 3. Pritožbo je treba vložiti pri vrhovnem sodišču kongregacije, ki, če ni bila zaupana naloga drugemu sodišču, na drugi stopnji sodi o zadevah, ki so jih na prvi stopnji sodila druga sodišča ali samo vrhovno apostolsko sodišče v drugi sodniški sestavi.

§ 4. Če se sodba nanaša na druga kazniva dejanja, navedena v čl. 9 § 2, ni dovoljena pritožba na vrhovno sodišče kongregacije.

Čl. 17

Če pravdnik na pritožbeni stopnji vloži povsem drugačno obtožbo, jo vrhovno sodišče lahko obravnava in sodi, kot bi bil postopek na prvi stopnji.

Čl. 18

Sodba postane pravnomočna:

- 1) Če je bila razsodba izrečena na drugi stopnji;
- 2) Če pritožba ni bila vložena v roku, določenem v čl. 16 § 2;
- 3) Če je zahtevek na pritožbeni stopnji zapadel ali se od nje odstopi.

NASLOV III

Izvensodni postopek

Čl. 19

§ 1. Če je Kongregacija za nauk vere odločila, da je treba začeti izvensodni postopek, se je treba ravnati po kan. 1720 ZCP ali 1486 ZKVC.

§ 2. S pooblastilom Kongregacije za nauk vere se lahko naložijo trajne zadostilne kazni.

Čl. 20

§ 1. Izvensodni postopek lahko izvede Kongregacija za nauk vere ali ordinarij ali hierarh ali njun delegat.

§ 2. Naloge delegata lahko opravljajo samo duhovniki z doktoratom ali vsaj magisterijem iz kanonskega prava, dobre morale, ki jih odlikujeta predvsem preudarnost in pravne izkušnje.

§ 3. V skladu s kan. 1720 ZCP se za naloge prisednika v tem postopku uporabljajo zahteve iz kan. 1424 ZCP.

§ 4. Oseba, ki vodi preiskavo, ne sme opravljati nalog iz § 2 in § 3.

§ 5. V skladu s kan. 1486 ZKVC lahko naloge pravdnika opravljajo le duhovniki z doktoratom ali vsaj magisterijem iz kanonskega prava, ki so dobre morale ter se odlikujejo po svoji preudarnosti in pravnih izkušnjah.

§ 6. Naloge notarja lahko opravljajo le duhovniki, ki so neoporečni, kakor zgoraj in niso sumljivi.

§ 7. Storilec se mora vedno obrniti na odvetnika ali zagovornika, ki mora biti vernik z doktoratom ali vsaj magisterijem iz kanonskega prava, potrjen od Kongregacije za nauk vere ali ordinarija ali hierarha ali od njenega delegata. Če storilec tega ne stori mu pristojna oblast imenuje enega, ki ostane na položaju, dokler si storilec ne izbere svojega.

Čl. 21

Kongregacija za nauk vere lahko podeli spregled zahtev za duhovništvo in akademske stopnje iz čl. 20.

Čl. 22

Ko se izvensodni postopek na kakršen koli način zaključi, je treba vsa dejanja v zadevi po uradni dolžnosti čim prej poslati Kongregaciji za nauk vere.

Čl. 23

§ 1. V skladu s kan. 1734 ZCP imata pravdnik Kongregacije za nauk vere in storilec pravico pisno zahtevati preklic ali popravek odločbe, ki jo je izdal ordinarij ali njegov delegat po kan. 1720, tč. 3. ZCP.

§ 2. Šele potem, ko sta pravdnik Kongregacije za nauk vere in storilec upoštevala določbe iz kan. 1735 ZCP, lahko v skladu s kan. 1737 ZCP vložita hierarhično pritožbo sodnemu zboru istega dikasterija.

§ 3. Zoper odločbo, ki jo je izdal hierarh ali njegov delegat, po kan. 1486 § 1, tč. 3 ZKVC, lahko pravdnik Kongregacije za nauk vere in storilec, v skladu s kan. 1487 ZKVC vložita hierarhično pritožbo sodnemu zboru istega dikasterija.

§ 4. Na sodni zbor Kongregacije za nauk vere se ne vlagajo pritožbe zoper odločbe, razen, če se nanašajo na druga kazniva dejanja, omenjena v čl. 9 § 2.

Čl. 24

§ 1. Zoper posamezne upravne akte Kongregacije za nauk vere v primeru kaznivih dejanj, ki so pridržana, imata pravdnik dikasterija in obtoženec pravico do pritožbe v nepodaljšljivem roku šestdesetih uporabnih dni na isto kongregacijo, ki presodi o utemeljenosti in zakonitosti, brez možnosti vsake nadaljnje pritožbe po čl. 123 apostolske konstitucije *Pastor Bonus*.

§ 2. Za vložitev pritožbe iz čl. 1. si mora obdolženec pod kaznijo nedopustnosti pritožbe vedno pomagati z odvetnikom, ki je vernik in ima ustrezna pooblastila in doktorat ali vsaj magisterij iz kanonskega prava.

§ 3. Da je pritožba iz § 1. dopustna, mora biti v njej jasno naveden *petitum* in vsebovati razloge *de iure* in *de factum*, na katerih temelji.

Čl. 25

Izvensodna kazenska odločba postane dokončna:

- 1) Če se je neuspešno iztekel rok po kan. 1734 § 2 ZCP ali rok po kan. 1737 § 2 ZCP;
- 2) Če se je neuspešno iztekel rok po kan. 1487 § 1 ZKVC;
- 3) Če se je neuspešno iztekel rok po čl. 24 § 1 teh Določil;
- 4) Če jo je izdala Kongregacija za nauk vere v skladu s čl. 24 § 1 teh Določil.

NASLOV IV

Končne določbe

Čl. 26

Kongregacija za nauk vere ima pravico, da se v kateri koli fazi in stopnji postopka neposredno obrne na odločitev papeža glede razrešitve ali odslovitve iz kleriškega stanu, skupaj z spregledom od celibata, v posebno težkih primerih iz čl. 2-6, ko je očitno, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, pa šele potem, ko je bila storilcu dana možnost, da se brani.

Čl. 27

Obtoženi ima pravico, da kadar koli preko Kongregacije za nauk vere papežu izroči prošnjo za oprostitev od vseh obveznosti, ki izhajajo iz svetega reda posvečenja, vključno s celibatom in po potrebi tudi od večnih zaobljub.

Čl. 28

§ 1. Z izjemo ovadb, postopkov in odločitev v zvezi s kaznivimi dejanji iz čl. 6. so podvržene papeški tajnosti vse zadeve v zvezi s kaznivimi dejanji, ki jih urejajo ta Določila.

§ 2. Kdor na zahtevo oškodovanca ali celo po uradni dolžnosti krši tajnost ali iz zvijačne prevare ali hude malomarnosti povzroči drugo škodo obtožencu, pričam ali udeležencem v kazenskem postopku, se kaznuje z ustreznimi kaznimi.

Čl. 29

V teh primerih je treba skupaj s temi Določbami uporabiti kanone o kaznivih dejanjih in kaznih ter o kazenskem postopku obeh zakonikov.